

ENHET FOR LANDBRUK OG MILJØ

NYHETSBREV

Desember 2025

Foto: Oddny Kalvik

LANDBRUKSKONTORET FOR ALVDAL OG TYNSET

Telefon; 62 48 90 60

Epost: postmottak@alvdal.kommune.no eller postmottak@tynset.kommune.no

Facebook side; [Landbrukskontoret](#) Alvdal og Tynset

Beredskapsplan på gårdsnivå:

Endelige frister Tunskisse/Locus og plakat: 31/1

Frist gjennomføring av gruppemøter innen 28. februar.

Foto: Ragne Hansmoen

Har du ikke hørt noe, ta kontakt med faglagslederen din;

Kvikne Bondelag: Mona Malmedal Botnan, epost: monabotnan@hotmail.com,
mob; 45269923

Tynset Bondelag: Bjørn Jordet, epost: bjjordet@online.no, mob: 97786220

Tolga og Tynset Bonde og småbrukarlag; Jostein Utstumo,
epost: jutstumo@gmail.com, mob: 91646940

Tylldalen Bondelag: Johan Kirkbakk, epost: j.kirkbakk@gmail.com,
mob: 91729468

Alvdal Bondelag: Olav Kjernmoen, epost: olavkjernmoen@gmail.com,
mob: 90964184

Alvdal Bonde og småbrukarlag: Sigmund Kveberg Paaske,
epost: sigmund.k.p@hotmail.com, mob: 90652818

Gjødslingsplaner, egne planer, KI m.m.

Landbrukskontoret minner igjen om at de som søker om produksjonstilskudd, miljøtilskudd m.m. og som disponerer mer enn 25 dekar (ev. mer enn 5 dekar potet) må sørge for å ha gjødslingsplaner som er i tråd med regelverket.

Du kan lage planen selv, eller få andre til å utarbeide planen for deg, men det er du som søker som er ansvarlig for at planen holder mål. Ny gjødselbrukforskrift som trådte i kraft 01.02.25 sier bl.a. at

- Planen skal foreligge før vekstsesongen og skal justeres etter behov.
- Planen skal
 - o inneholde kart som viser arealinndelingen
 - o vise arealenes utstrekning i antall dekar
 - o vise resultat av representative jordprøver (maks 8 år gamle)
 - o legges ut fra forgrøde, planlagt vekst og avlingsnivå
 - o vise årets gjødslingsbehov for nitrogen og fosfor per dekar,
 - o vise type gjødsel som forventes brukt, og
 - o planlagt tilførsel av fosfor- og nitrogenmengde per dekar oppgitt i kg

Gjødslingsplanene skal oppbevares, og skal kunne legges frem for kontroll, i minst fem år etter utløpet av det kalenderåret gjødslingsplanen gjelder for.

Du kan velge å lage gjødslingsplanen selv, men vær da sikker på at planen oppfyller kravene, og at den kan vises fram for kontroll både nå og 5 år framover.

Kunstig intelligens, KI, er på full fart inn på alle samfunnets områder - også i jordbruket, men vi vil foreløpig advare mot at å stole på at KI greier å lage gjødslingsplaner som holder kravene i forskriften.

Tidligere har kommunen behandlet søknader fra foretak om godkjenning av flerårige gjødslingsplaner. Foretak med en enkel driftsform, lite variasjon i arealbruken eller ekstensiv driftsform som gjør at gjødslingsbehovet varierer svært lite på de enkelte skiftene fra år til år, kan fortsatt ha en flerårig plan, men det er opp til foretaket selv å vurdere om det oppfyller kravene. Kommunen skal ikke lenger godkjenne slike planer, annet enn ved kontroll.

Husk også at alle som sprer gjødsel skal ha spredenotater/ gjødseljournal. Hva som er brukt av gjødsel, hvor og når skal være dokumentert, og gjødseljournalen skal foreligge senest 1. november det året gjødseljournalen gjelder for.

Konsekvensen av at gjødslingsplaner ikke godkjennes ved kontroll kan være forholdsvis store avkortinger i areal- og kulturlandskapstilskudd (PT) og avkortinger og avslag i miljøtilskudd (RMP).

Krav til håndtering av husdyrgjødsel ved utendørs dyrehold

Vi på landbrukskontoret ser en økt bruk av utegang, og spesielt for storfe. Den nye gjødselbrukforskriften har noen presiseringer rundt håndtering av husdyrgjødsel ved utendørs dyrehold.

Kort oppsummert sier forskriften:

- Innretninger hvor dyr og husdyrgjødsel samler seg skal plasseres i tilstrekkelig avstand fra vannforekomster, dreneringssystem mv. til at det ikke medfører fare for forurensing.
- Husdyrgjødsel som samler seg i luftegårder skal fjernes minst en gang i vekstsesongen og en gang om høsten.
- Organisk gjødselvarer med mer enn 25% tørrstoff (talle) kan lagres direkte på bakken på steder der den senere kan fjernes. Gjødsla skal skjermes mot overflatevann. Skal ikke lagres lengre enn tre år.

Storfe på utegang reguleres videre etter §24a i *Forskrift om hold av storfe*.

Kort oppsummert sier forskriften:

- Dyr på utegang skal ha tilgang til leskjul som gir tilstrekkelig beskyttelse mot vind og nedbør. Minimumskravet til leskjulet er tre vindtette vegger, tak og en bekvem liggeplass.
- Liggeplassen skal være dekket av halm eller lignende materiale som holder underlaget tørt. Liggeplassen skal være drenert, og vann må ikke kunne renne inn fra områdene rundt.
- Liggeplassen skal være stor nok til at alle dyrene kan ligge samtidig og utformet slik at alle dyrene får adgang.
- Det skal avsettes særskilt plass for dyr som trenger spesielt tilsyn. I den kalde årstiden skal isolert, trekkfritt rom som kan oppvarmes etter behov, være tilgjengelig for slike dyr, i rimelig nærhet til resten av flokken.
- For å sikre god helse og godt renhold skal grunnen under fôringsplasser og andre belastede områder være hardgjort, drenert og ha fast dekke. Fôringsplassen skal holdes fri for gjødsel.
- Permanent utendørs fôringsplass for storfe skal være overbygget med tak.
- Det skal tas hensyn til sammensetningen i gruppen slik at alle dyrene får ete, drikke og hvile i fred.
- I rimelig nærhet til utegang skal det være egnede forhold hvor personell kan skifte klær, vaske seg og reingjøre utstyr. Det skal være mulig å skaffe varmt og kaldt vann.

Tilbud om nye skogbruksplaner med miljøregistreringer i Nord-Østerdalen

Det er nå sendt ut tilbud om nye skogbruksplaner med miljøregistreringer til rundt 1400 skogeiere i Tynset, Folldal, Tolga og Os. Tilbudet gjelder eiendommer med minst 50 dekar produktiv skog.

Bestillingsfristen er 20. desember 2025.

En skogbruksplan gir skogeieren oversikt over sin skogeiendom med blant annet treslag, alder og størrelse på trærne. Planen gir prognoser og råd om tiltak i skogen som planting, ungskogpleie og hogst. I tillegg kartlegges miljøverdiene i skogen, og det blir satt av områder som er viktige livsmiljøer for truede arter.

Gyldige miljøregistreringer er en forutsetning for å kunne selge tømmer. Ingen gyldig miljøregistrering = ingen mulighet for salg av tømmer! Ved bestilling sikres registreringer i opptil 15 år, og du får inntil **45 % tilskudd** (eks. mva). Egenandel kan dekkes med skogfond med skattefordel. Det forventes at planproduktene foreligger og blir ferdig tidlig i 2027.

Trekning av nettbrett, inkludert ett år med ALLMA, for de som bestiller innen fristen!

TILBUD OM NYE SKOGBRUKSPLEANER I NORD-ØSTERDALEN - KRAV TIL MILJØDOKUMENTASJON FOR ALL AKTIVITET I SKOGEN

Få oversikt over skogen din, og skaff deg viktig og nødvendig miljødokumentasjon - det skaper verdier i skogen!

Bestillingsfrist: 20. desember 2025

Bestill og finn informasjon om prosjektet her: www.glommen-mjosen.no/skogbruksplaner

Bestilling kan også gjøres på vedlagt skjema.

Velkommen til informasjonsmøter:

Fysisk: Tolga - Vidarheim 1. desember kl. 19.30
Tynset - Tynset kulturhus, Storsalen 2. desember kl. 19.30
Folldal - Gruve Kroa 4. desember kl. 19.30
Os - Tos arena 4. desember kl. 19.30

Digitalt teams møte 11. desember kl. 20-21 - krever påmelding her: www.glommen-mjosen.no/pamelding

Glommen Mjosen Skog

Informasjonsmøter for skogeiere:

Skogeiere inviteres til informasjonsmøter tidlig i desember, med et møte i hver av de fire kommunene. Du kan velge møtested ut fra hva som passer deg, og det er ingen påmelding. I tillegg avholdes det et digitalt fellesmøte for de som ikke har anledning til å delta fysisk eller lokalt.

Tid og sted for informasjonsmøter:

- **Tolga**, Vidarheim - mandag 1. desember kl. 19.30
- **Tynset**, Storsalen rådhuset - tirsdag 2. desember kl. 19.30
- **Folldal**, Gruve Kroa - torsdag 4. desember kl. 19.30
- **Os**, Tos arena - torsdag 4. desember kl. 19.30
- **Digitalt fellesmøte** (Teams) torsdag 11. desember (påmelding, se utsendt informasjon)

Hvorfor bestille?

- Sikrer nødvendige miljøregistreringer
- Gir tilgang til tilskudd og skogfond
- En oppdatert skogbruksplan gir bedre forvaltning og grunnlag for «verditakst» i forbindelse med salg, overdragelse og låneopptak.

Bestilling gjøres på skjema sendt per post eller via digital løsning.
Trenger du hjelp? Kontakt landbrukskontoret, skogbruksleder eller tømmerkjøper.
Vel møtt til informasjonsmøter!

Foto: Oddny Kalvik

Hjem / Jordbruk / Ordninger for jordbruk / Tilskudd til melkesetre

Tilskudd til melkesetre

I 2026 har Landbruksdirektoratet fått i oppdrag å opprette en ny tilskuddsordning for jordbruksforetak som driver melkeproduksjon på en seter. Det er satt av 6 mill. kroner til fordeling i 2026.

I 2026 opprettes en ny tilskuddsordning for melkesetre. Det er Landbruksdirektoratet som skal opprette og administrere ordningen. Tiltak som kan støttes er investeringer i bygningsmasse, infrastruktur mv. som er nødvendige oppgraderinger for melkesetra. Det kan tildeles inntil 500 000 kroner per seter som et engangstilskudd.

For å kunne søke må en drive aktiv seterdrift med melkeproduksjon i minst fire uker per sesong. Det må produseres minimum 45 liter kumelk, 25 geitemelk eller 15 liter sauemelk i døgnet per seter for å være tilskuddsberettiget. Setrer som leverer melk til meieri og/eller har lokaiforedling kan søke om tilskudd så lenge de oppfyller produksjonskravene. Setrer som ikke har melkeproduksjon kan ikke få tilskudd.

Når kan du søke?

Forskriften til tilskuddet sendes ut på høring vinteren 2026. Midlene lyses ut så snart forskriften har trådt i kraft våren 2026.

Se landbruksdirektoratet.no for mer informasjon

Storsteigen
videregående skole

Fagmøte Rankekomposteringsanlegg Alvdal

Storsteigen videregående skole, Landbrukskontoret,
Bondelaget & Bonde- og Småbrukarlaget

Tid: Tirsdag 9.des 11.00 – 14.00

Gratis lunsj

Sted: Huset Aukrust

PROGRAM

11.00- 12.00 Kari Bysveen NLR

Hvorfor og hvordan kompostere, bruk av kompost, regler

12.00-12.30 Lunsj

12.30- 13.15 Olav Odden

Best-kompostvender og mer

13.15- 14.00 Diskusjoner i grupper

Biogassmøte 20.januar Hva betyr biogassproduksjon for meg som bonde?

- med fokus på økonomi, gårdstilpasninger, og nytt gjødselregelverk.

Kommunestyresalen, Tynset: kl 10-00-14.00

Utkast til program:

10.00: Norconsult 20 min (rapport forprosjekt)

10.30: Bondens plass i systemet med råvarer og biorest. Fordeler-ulemper-kostnader og inntekts/besparelsesmuligheter, Jon Geirmund Lied, NLR

11.30: Bonden og biogass: Gardbruker Magiske Fabrikken

12.00 Lunsj

12.30: Gjødselvereforskrift og biogass v/NLR

13.00: Støtte ordninger gardbruker Biogass v/Innovasjon Norge

13.30: Biogass Nord-Østerdalen m/Jakob Nordstad

13.45: FjellMøkk SA v/Olav Østigård m/flere

14.00: Avslutning

Påmeldingsfrist 16.januar til; mariann.totlund@alvdal.kommune.no, mob: 48011794

Fagskolen
Innlandet

Ny utdanning innen *Kvalitetsledelse i landbruket.*

Kvalitetsledelse i landbruket

Landbruket er en næring i kontinuerlig utvikling, og evnen til bærekraftig omstilling og tilegnelse av ny kunnskap blir stadig viktigere. Kompetanse innen ny teknologi, samt evnen til å tenke både strategisk og operativt, vil være avgjørende egenskaper for framtidens aktører i landbruket.

Hva lærer du?

Disse emnene inngår i studiet:

- Kvalitetsarbeid og kvalitetsforståelse i verdikjeden
- HMS i landbruket
- Bærekraftig driftsledelse i landbruket

Undervisningen er en blanding av forelesninger, ekskursjoner, oppgaver, prosjektarbeid, selvstudium og veiledning både i grupper og individuelt.

Les mer om utdanningen her: [Kvalitetsledelse i landbruket | Fagskolen Innlandet](#)

Søknadsfristen er 11.januar og oppstart er 11.februar.

Kontaktpersoner:

Faglig leder landbruk, Marit Ruud Skolseg, mob: 48 09 87 54, epost: marsko@fagskolen-innlandet.no

Lærer Annette Kjølse Sand, Mob: 97 77 00 89, epost: annsan@fagskolen-innlandet.no

Eierskiftekurs i landbruket - anbefales for hele familien

Publisert av Astrid Simengård, 26.09.2025

Er det tid for å tenke gardsoverdragelse? Trenger dere å få sparket i gang en viktig prosess, da anbefaler vi et kurs for hele familien.

Vi ønsker at alle får en god eierskifteprosess. Det er ofte mange involverte i en eierskifteprosess, og det er vanskelig å gjøre alle til lags, men med gode forberedelser og åpen og inkluderende dialog, ligger det godt til rette for et vellykket eierskifte.

Derfor arrangerer Innlandet Bondelag kurs for dere som er på tur inn i næringa, på tur ut av næringa, eller på annen måte er involvert i en gardsoverdragelse. Mange er usikre på OM det er noen i familien som ønsker å overta, eller HVEM som er mest aktuelt. Dette er kurset også for dere.

Vi anbefaler å ta med hele familien på kurs. Prisen er derfor differensiert med redusert pris på deltaker nr 2, 3 osv i familien.

Kurs arrangeres her (og lenke for påmelding):

- 10.-11. januar 2026: Thon Elgstua Hotel, Elverum
- 14.-15. februar 2026: Scandic Hafjell, Øyer

Eierskiftekurs i landbruket - anbefales for hele familien - Norges Bondelag

Seternettverk

Dato: 24. Januar 2026

Tidsramme: kl 11.00-14.00

Sted: Huset Aukrust, Alvdal

Program

10.30-11.00 Ankomst med kaffe og vafler

11.00- 13.00 Faglig opplegg

Norsk seterkultur
v/Mariann Lunåsmo

Viktige motivasjonsfaktorer
for seterdrift og
utmarksbeiting v / Bjørn Egil
Flø, NIBIO

Gruppearbeid

13.00: Middag

Påmeldingsfrist 16.januar

Påmelding:

mariann.totlund@alvdal.kommune.no eller send melding til mob:
48011794

Forskningsprosjekt hos NIBIO: Den digitale utmarka

NIBIO er med i eit internasjonalt nettverksprosjekt – DIGI-Rangeland (Den digitale utmarka) – saman med 10 andre land i Europa: www.digirangeland.eu

NIBIO ønskjer å sende ut ei spørjeundersøking til utmarksbeitebrukarar (+ rådgivarar, studentar, veterinærar, forskarar m.fl.) i Noreg.

NIBIO vender seg difor til kommunane med ei vennleg førespurnad om kommunane kan sende spørjeundersøkinga vidare til aktuelle beitebrukarar i kommunen (storfe og småfe).

Målet med spørjeundersøkinga (og prosjektet) er å få betre forståing av behov, forventningar og flaskehalsar som bønder og andre som arbeider i utmarksbeitenæringa opplever.

Linken finner du også i eposten som følger nyhetsbrevet

[Spørreundersøkinga finn du her.](#)

JULA 2025

TEGNINGER_0

Siste åpen kontordag i 2025; 22.desember

Telefonvakt fra 23.desember, kl 10-14:

23.desember: Mariann

Juleaften: stengt

29.desember: Kristian

30.desember: Randi

31.desember: stengt

2.januar Inneklemmt fredag): Birgit Elise

Landbrukskalenderen 2025

Har du et arrangement som skulle vært her i kalenderen?

Denne kan brukes til å få en oversikt over hva som skjer i våre to kommuner – send en epost til landbrukskontoret;
mariann.totlund@alvdal.kommune.no

Desember

2.desember: Skogbruksplan Tynset, Storsalen

3.desember: Workshop omlegging av bås til løsdrift, Tynset Rådhus

9.desember: Fagmøte Rankekomposteringsanlegg, Huset Aukrust

Januar

14. januar: Fagdag beredskap/brannforebygging i landbruket,
Brannstasjonen Tynset

20. januar: Hva betyr biogassproduksjon for meg som bonde?

24. januar: Setertreff, Huset Aukrust Alvdal kl. 11-14

Februar

Beredskapsplan på gårdsnivå: møteserie Dyresykdommer v/veterinær Grete
Steihaug, møtesteder blir; Kvikne, Tynset, Tyllidalen og Alvdal

Mars

26.mars: Klimasmart landbruk, Tynset Kulturhus

Foto: Ingleif Løvhaug

Tilskuddskalender jordbruk

Datoer/frister 2025

<i>Januar</i>	10. januar: Frist for å etterregistrere data i søknad om produksjons- og avløsertilskudd (PT) i jordbruket del 2. (avløserutgifter påløpt etter 15. oktober og dyr funnet igjen på utmarksbeite etter 15. oktober).
<i>Februar</i>	15. februar: Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader
<i>Mars</i>	1. mars: registreringsdato produksjonstilskudd i jordbruket, del 1. 15. mars: søknadsfrist produksjonstilskudd mv. del 1; husdyr. 29. mars: siste frist for å endre søknad produksjonstilskudd, del 1.
<i>Mai</i>	15. mai: Tilskudd til tiltak i beiteområder. 15. mai: Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL).
<i>Oktober</i>	1. oktober: registreringsdato produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, del 2. 15. oktober: søknadsfrist produksjonstilskudd mv. (del 2; husdyr, areal, beitetilskudd, avløsertilskudd m.m.) 15. oktober: Regionalt miljøtilskudd (RMP) – bl.a tilskudd til mjølkeproduksjon på seter, tilskudd til areal i seterområder, tilskudd til ingen jordarbeid om høsten, tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. 29. oktober: Siste frist for å endre søknad produksjonstilskudd (Del 2) 31. oktober Tilskudd ved vesentlig produksjonssvikt pga. klimatiske forhold. Skade skal meldes til kommunen så fort det oppdages – og uten ugrunnet opphold! <i>November</i> 1. november: Erstatning rovdyrskade – elektronisk søknadssenter- Miljødirektoratet. 15. november: Tilskudd til drift av beitelag (organisert beitebruk). 15. november: NMSK-tilskudd (skogkultur) <i>Løpende</i> Drenering av jordbruksjord - løpende Tilskudd ved sjukdom og fødsel m.v. - løpende Tilskudd til veger i skogbruket - løpende <i>For mer info; se kommunens hjemmeside og Landbruksdirektoratets sider.</i>

Landbrukskontorets Facebook-side

Ut over kontorets nettsider via kommunenes hjemmesider, har vi også en egen Facebook-side som flere og flere, både i og utenfor landbruket i kommunene våre, følger med på. Alt fra nyhetsoppslag til informasjon om søknadsfrister og aktuelle fagturer/fagmøter lenker vi fortløpende opp – etter beste evne, så følg oss gjerne!

Klikk deg inn på: <https://www.facebook.com/landbrukAlvdalTynset/>

Landbrukskontoret sitt felles sentralbord; tlf; 62 48 90 60

Staben ved landbrukskontoret

	Mobil	Epost	Arbeidsoppgaver
Mariann Totlund	480 11 794	mariann.totlund@alvdal.kommune.no	Enhetsleder Nydyrking, SMIL, Drenering, Sykdomsavløsning, vannforvaltning, Klima, Bruksutbygginger, tilleggsmøter, planarbeid, veterinærer, prosjekter, Bondens Nettverk
Kristian Lund-Vang	906 67 974	kristian.lund-vang@alvdal.kommune.no	Naturforvalter, vilt, akutt Forurensning, utmarkseiendommer
Randi Brænd	477 91 518	randi.braend@alvdal.kommune.no	Produksjonstilskudd og RMP, OBB, beite, Tilskudd til tiltak i beiteområder, AR5 Jobber: man, tirs og fredag (60% stilling)
Marit Eggen	959 34 392	marit.eggen@alvdal.kommune.no	Produksjonstilskudd og RMP Jobber: man, ons og tors. (50% stilling)
Anders Jensen	477 91 517	anders.jensen@alvdal.kommune.no	Skog og vei, kommuneskoger
Birgit Elise Arnegard	941 45 652	birgit.elise.arnegard@alvdal.kommune.no	Skog, motorferdsel, jord og konsesjon Kontordager Folldal: ons og fre
Astrid Alice Haug	950 57 513	astrid.alice.haug@alvdal.kommune.no	Jord og konsesjonssaker, planarbeid